

Wczesne Wspomaganie rozwoju.

Budowanie partnerstwa - rodziny i profesjonaliści w podejściu
skoncentrowanym na rodzinie.

Katarzyna Świeczkowska

Poznajmy się.

- pedagożka,
- Wiceprzewodnicząca Zarządu Koła w PSONI Gdańsk,
- dyrektorka Zespołu Niepublicznych Placówek Oświatowych PSONI Gdańsk,
- członkini EURORDIS, Polskiej Akademii Niepełnosprawności Dziecięcej, zarządu stowarzyszenia Caravan 2000 European Movement for Diversity and Understanding,
- współpracowniczka CanChild, European Academy of Childhood Disability, International Alliance of Academies of Childhood Disability,
- członkini Rady ds. AAC i ETR przy Pełnomocniku Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych,
- Mama Asi i Mikołaja.

MISJA PSONI:

Dbać o godność, szczęście i jakość życia osób z niepełnosprawnością intelektualną, ich równoprawne miejsce w rodzinie i w społeczeństwie,

Wspierać rodziny osób z niepełnosprawnością intelektualną we wszystkich sferach życia i sytuacjach, a zwłaszcza w potrzebie niesienia pomocy innym

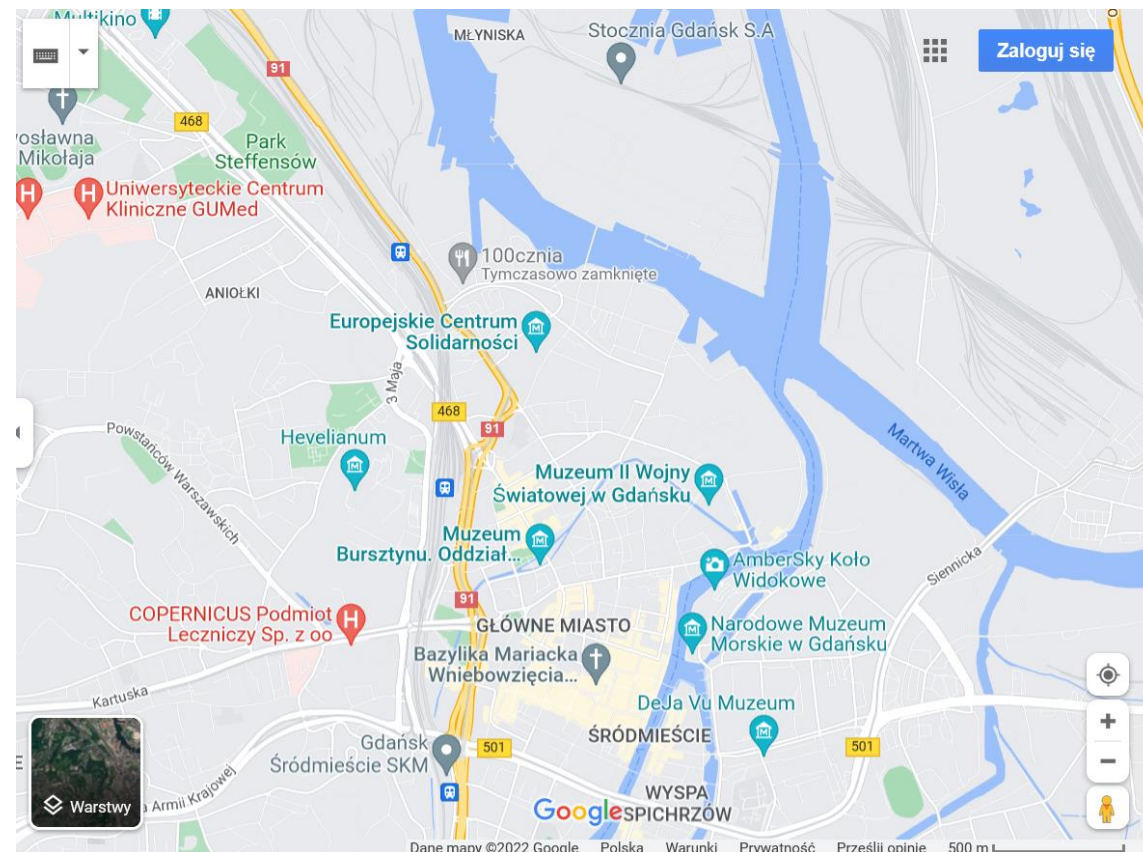

O czym będziemy rozmawiać.

1. ?

2. ?

3. ?

O czym będziemy rozmawiać.

- Czym jest ICF i jak zmienia miejsce profesjonalistów i rodzin w procesie wspierania dziecka i rodziny,
- Czym są i skąd wzięły się F-words for Child Development,
- Potrzebach rodziców i tym jak je zaspakajać,
- Czym jest Wsparcie Skoncentrowane na Rodzinie,
- Jak pracować Wsparciem Skoncentrowanym na Rodzinie,
- Czym są osobiste sieci wsparcia/ekomapa,
- Czym jest zespół transdyscyplinarny,
- Co zyskujemy pracując Wsparciem Skoncentrowanym na Rodzinie.

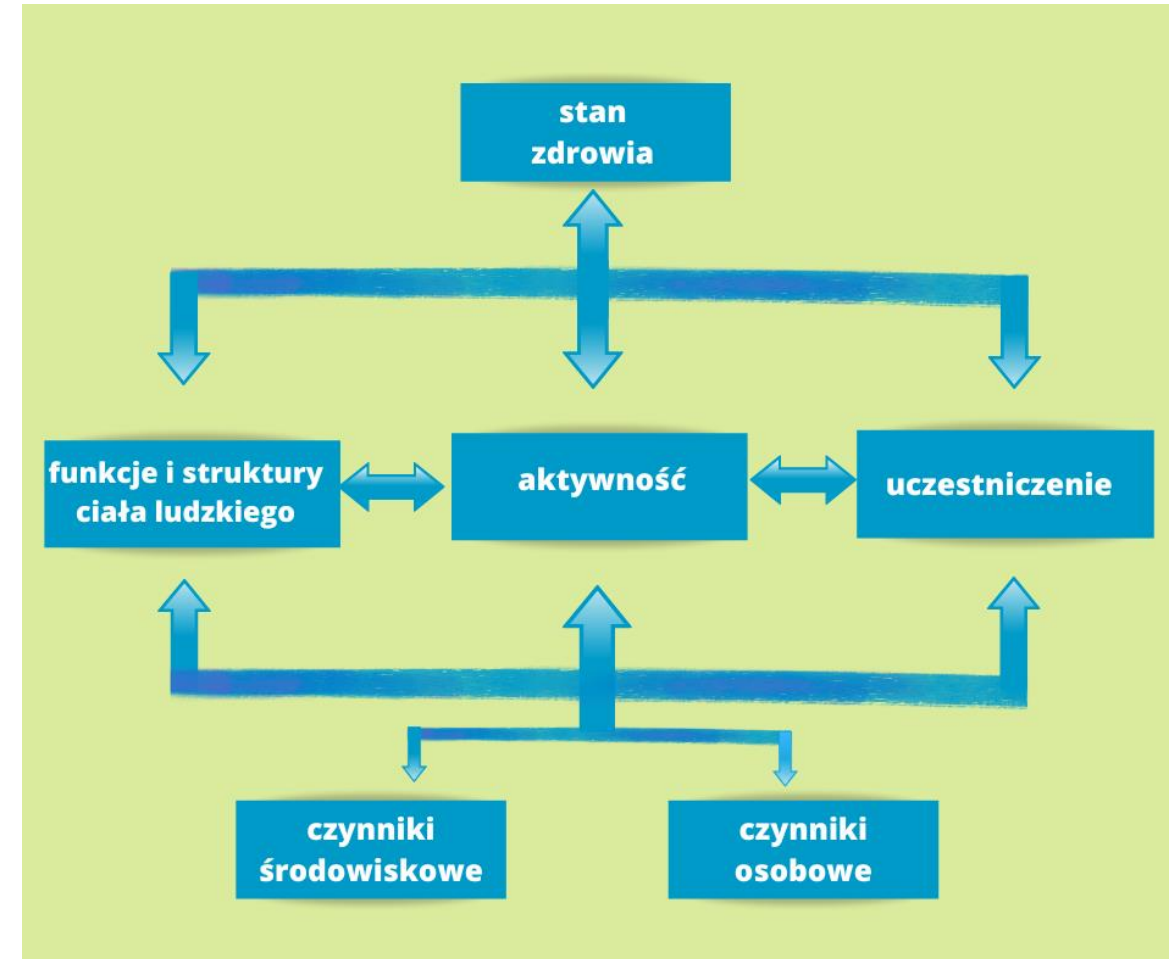

O czym będziemy rozmawiać.

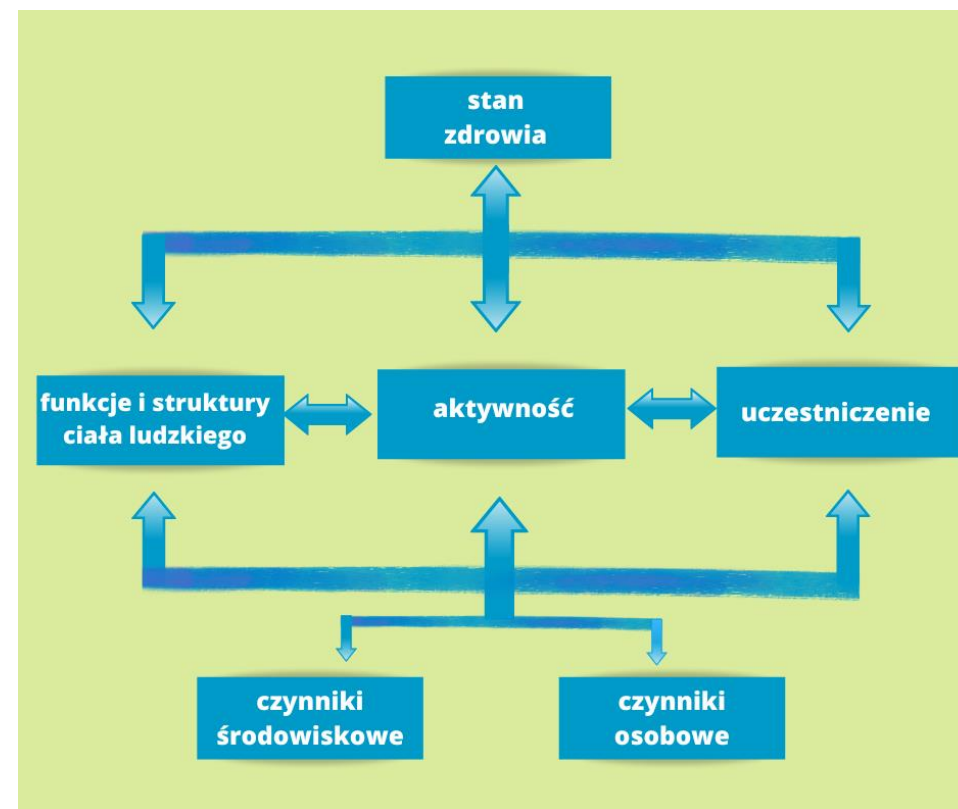
ICF (Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania Niepełnosprawności i Zdrowia, WHO 2001).

- **Funkcje i struktury ciała ludzkiego** – poszczególne części ciała oraz ich funkcjonowanie. Obszar ten dotyczy np. jakości snu, sprawności wzroku, funkcji oddychania itp.
- **Aktywność** – funkcjonowanie osoby, w jakim zakresie jest ona samodzielna podczas wykonywania różnych czynności (poruszania się, jedzenia, komunikowania się z innymi itp.)
- **Uczestniczenie** – udział w różnych sytuacjach życiowych, zarówno indywidualnie, jak i grupowo, np. udział w wydarzeniach kulturalnych, chodzenie do szkoły, udział w wydarzeniach sportowych.
- **Czynniki środowiskowe** – warunki środowiskowe, w tym społeczne, w jakich osoba żyje zarówno bariery, jak i udogodnienia np. sprzęt, którego osoba używa na co dzień, świadczenia, z jakich korzysta.
- **Czynniki osobowe** – wiek, płeć, status materialny, miejsce zamieszkania, wykształcenie, upodobania, wszystko to, co opisuje daną osobę.

ICF (Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania Niepełnosprawności i Zdrowia, WHO 2001).

- ICF absolutnie nie marginalizuje kwestii zdrowia fizycznego, wskazuje na to, że samo zdrowie fizyczne (funkcje i struktury ciała) stanowi zaledwie 1/5 tego, co składa się na dobrostan osoby.
- ICF jest klasyfikacją dla każdego; każdy z nas może opisać siebie używając klasyfikacji, a język który został w niej użyty nikogo nie stygmatyzuje i jest całkowicie zrozumiały nie tylko dla profesjonalistów, ale także dla rodzin.
- ICF jest podejściem holistycznym, nie pomija żadnego obszaru ludzkiego życia.
- Klasyfikacja pokazuje, że wszystkie obszary naszego życia są ze sobą ściśle powiązane.
- ICF zachęca nas do pracy w zespołach transdyscyplinarnych.
- ICF odwraca naszą uwagę od deficytów i braków i zwraca ją ku zasobom. Nie mówimy o tym, czego dziecko nie potrafi zrobić, tylko co potrafi. Używając klasyfikacji nie mówimy, dziecko nie komunikuje się werbalnie. Mówimy, dziecko komunikuje się przy pomocy gestów i prostych wokalizacji.

Model biomedyczny vs. model biopsychospołeczny niepełnosprawności.

MODEL MEDYCZNY

- Najważniejsze jest rozpoznanie medyczne.
- Rozpoznanie medyczne determinuje dalsze postępowanie wobec dziecka.
- Ponieważ podjęte w modelu medycznym działania mają charakter terapeutyczny i leczniczy, mogą one być prowadzone tylko przez specjalistów w danych obszarach.
- Celem prowadzonych działań jest wyleczenie i/lub wyrehabilitowanie dziecka, zniesienie deficytów i wyeliminowanie dysfunkcji.

MODEL BIOPSYCHOSPOŁECZNY

- Rozpoznanie medyczne jest-tylko jednym z elementów diagnozy funkcjonalnej, na którą składają się wszystkie wymienione w ICF obszary.
- Dalsze postępowanie wobec dziecka jest uzależnione nie tylko od rozpoznania medycznego, ale także od wyników oceny funkcjonalnej dziecka oraz oceny zasobów i potrzeb dziecka i rodziny.
- Ponieważ podjęte w modelu biopsychospołecznym działania mają nie tylko charakter biomedyczny, możliwe i konieczne jest zaangażowanie w każdą z podejmowanych aktywności zarówno dziecka, jak i jego rodziny.
- Celem prowadzonych działań jest wspieranie rozwoju niezależnie od istniejących dysfunkcji i deficytów.

CanChild – kanadyjskie inspiracje.

- CanChild to ośrodek badawczo-edukacyjny typu non-profit mieszczący się w School of Rehabilitation Science na McMaster University w Hamilton, Ontario, Kanada.
- Badania ośrodka koncentrują się na poprawie jakości życia dzieci z różnymi zaburzeniami rozwojowymi i ich rodzin.
- Założone w 1989 roku CanChild jest światowym liderem w dziedzinie niepełnosprawności dzieci.
- Nowatorskie badania i aktywne strategie udostępniania wyników szerokiemu gronu odbiorców sprawiają, że CanChild jest głównym źródłem informacji o niepełnosprawności dzieci.
- CanChild nawiązał silne partnerstwo badawcze oparte na współpracy, tworząc sojusz między rodzinami, światowej klasy naukowcami i uznanymi organizacjami badawczymi w Kanadzie i na świecie.
- Te partnerstwa mają kluczowe znaczenie dla przyszłego rozwoju i sukcesu organizacji.
- Multidyscyplinarny zespół CanChild obejmuje badaczy z dziedziny pediatrii, medycyny rehabilitacyjnej, terapii zajęciowej, fizjoterapii, patologii mowy i języka, kinezylogii, psychologii społecznej, epidemiologii i biostatystyki.

F – words for Child Development.

Family
(rodzina)

Fun
(zabawa)

Friends
(przyjaciele)

Functioning
(funkcjonowanie)

Fitness
(sprawność)

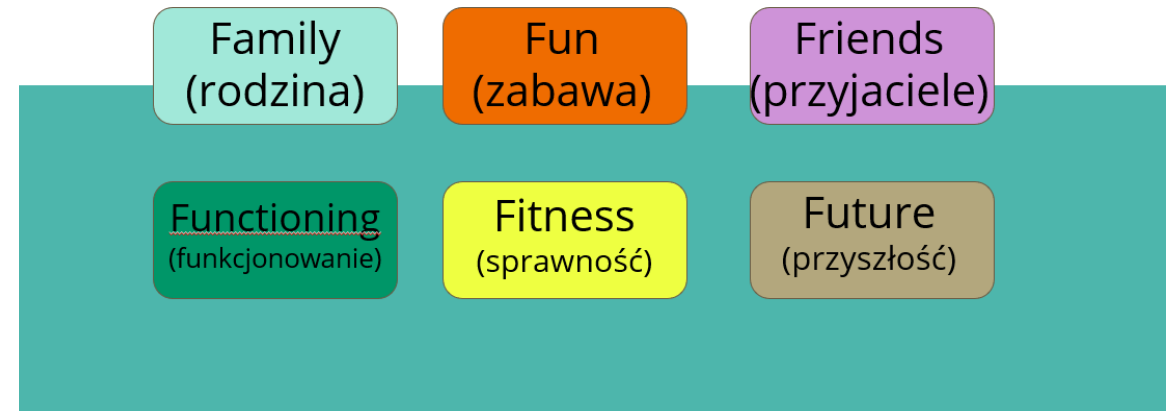
Future
(przyszłość)

F – words for Child Development. I see F! 😊

- **Family - rodzina** - czynniki środowiskowe
- **Fun - zabawa** - czynniki osobowe
- **Friends - przyjaciele** - czynniki osobowe, aktywność i uczestniczenie.
- **Functioning - funkcjonowanie** - aktywność i uczestniczenie
- **Fitness - sprawność** - funkcje i struktury ciała

Jedyne F, które nie ma żadnego odpowiednika w ICF, ale które według nas jest kluczowe w pracy z dzieckiem z niepełnosprawnością i jego rodziną, to:

- **Future – przyszłość**

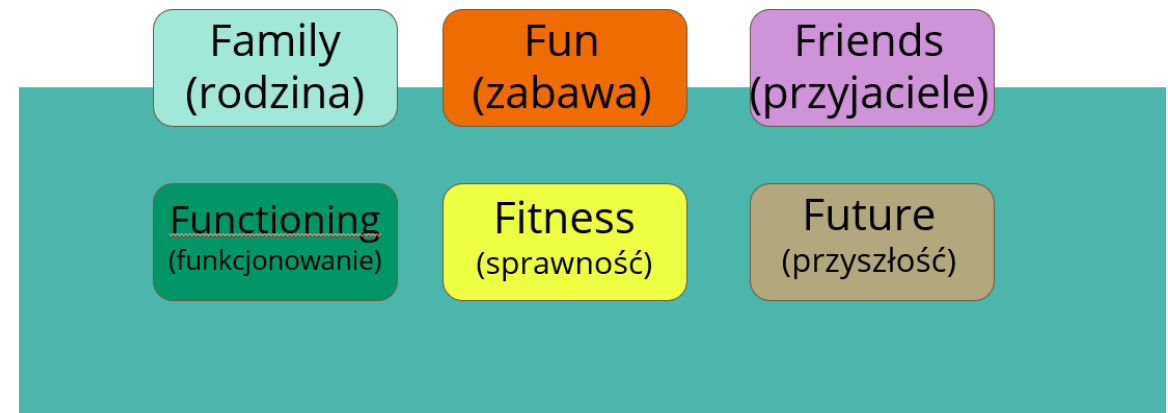

F – words for Child Development a RBI (wywiad oparty na rutynach dnia codziennego).

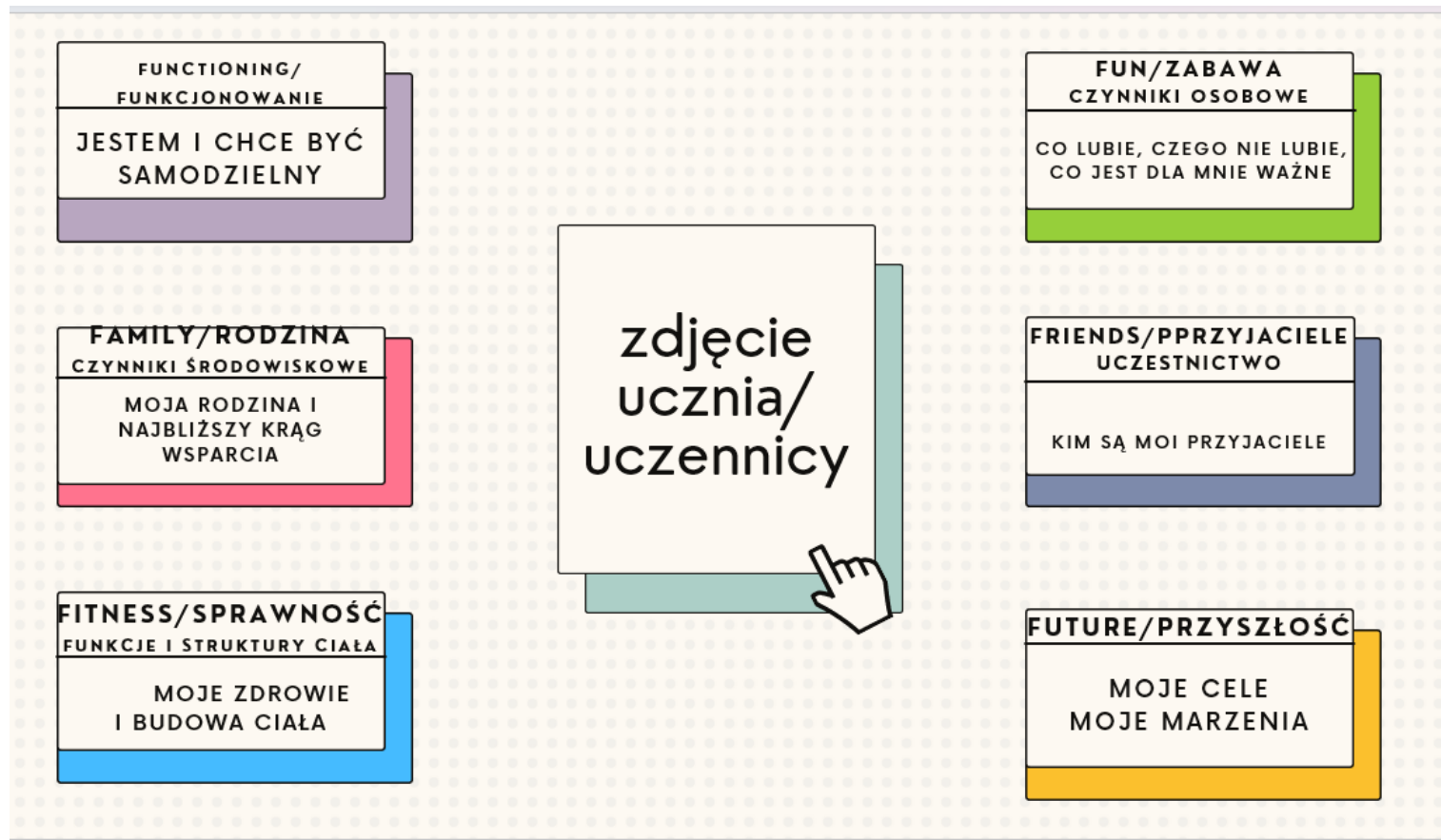
F-words są tym, co opisuje naszą filozofię działania i koncepcję pracy, ponieważ:

- podkreślają znaczenie wartości ważnych dla rodziców i celów, które sobie stawiają;
- widzą dziecko w jego naturalnym środowisku (w tym w środowisku rodzinnym);
- sprawiają, że dziecko przestaje być przedmiotem oddziaływań terapeutycznych, a staje się rzeczywistym podmiotem;
- skupiają się nie na brakach, ale na zasobach dziecka, rodziny i środowiska;
- nadają nowe znaczenie temu, co mówią rodzice na temat swojej roli we wsparciu dziecka.

F-Words to doskonałe narzędzie do lepszego poznania i opisanie dziecka oraz jego rodziny, to również inspiracja dla rodziców, żeby spojrzeć na swoje dziecko nie przez pryzmat niepełnosprawności, ale przez pryzmat osoby.

F – words for Child
Development/Profil
dziecka.

F – words for Child Development/Profil dziecka.

Cześć, jestem Krzys!

SAMODZIELNOŚĆ

Mam na imię Krzysztof. Poniżej są samodzielnie przygotowane zdjęcia, dwa razy drugi raz po operacji. W samodzielnym jedzeniu i picu, ubieraniu/rozbieraniu oraz wychodzeniu po schodach jestem już prawie mistrzem. Obejmuję też mój program do komunikacji „Młosek”. Lubię grać na tablecie, grać w Wordie i oglądać YouTube – najczęściej to są bajki i filmy z zegarkami, bo „ścisnąć” to moja pasja. Niekiedy ich wyśmienite postacie, czy wymyślna bajka to dla mnie ogromna przyjemność. W domu pomagami robić porządki i przygotowywać i jeść pizzę oraz pizę. Pomagam też mamie w robieniu, wstawianiu, składaniu i składaniu prania.

Chcę też mówić, jestem głośny. Często mówię za siebie i rodziców, bo do rozmowy używam słówek, gestów, a głośno do komunikacji w wersji papierowej i elektronicznej. Mówię też o wszystkim, co mi się wydaje i o wszystkim, co mi się wydaje. Nie próbuję się jednak – dogadam się!

potrzebuję wsparcia, gdy chodzę po schodach, czasem mimo to trzymam za rękę wtedy, czy niebezpiecznie. Przy ubieraniu i rozbieraniu potrzebuję pomocy z zapinaniem, obcinaniem ramienia i wykładaniem.

RODZINA

Mieszkam z mamą i tatą. Zaczęłam ich pisać zegarkami. Uwielbiam z nimi grać w różne gry planszowe, z mamą robić prace plastyczne. W opiece nad zegarkami pomagają mi rodzina, ale największym specjalistą w tej dziedzinie jest dziadek Roman. Z dziadkiem bardzo dużo rozmawiamy o nich, czytamy książki, oglądamy albumy z zegarkami, rysujemy przecznicę słodką.

Bardzo lubię też wycieczki i spacerować w basenie i na kółko. Bardzo lubię spacerować, w szczególności kółko, psy, konie, osiołki, ryby, kury i koguty oraz jelenie. W domu chciałbym mieć psa, kota lub ryby.

Bardzo mi lubię się bawić. Kocham spacerować, najlepiej z zegarkami, słuchając muzyki, filmów, audiobooków, słuchawek, bajek, wierszyków i bajek. Uwielbiam też czytać i słuchać książek i bajek o zegarkach, grać oraz oglądać bajki i różne programy. Reakcje moje też oglądamy z rodzicami i kuzynkami z zegarkami.

potrzebuję wsparcia w ubieraniu i rozbieraniu, kiedyś też do niego dostałam pomoc, ale już nie!
potrzebuję wsparcia w rozbieraniu i ubieraniu.

ZABAWA

W szkole najbardziej lubię poranną kłódkę, język polski, zajęcia rehabilitacyjne, w i 15. Najbardziej po szkole lubię jeździć na moim ulubionym koniu Henryku oraz pływać w basenie. Chodzę z mamą na spacer, do biblioteki, czy na kółko. Bardzo lubię też odwiedzać dziadka Romana i babcię Anę, którzy mieszkają niedaleko mojej szkoły.

Po szkole jeżdżę też z mamą na różne terapie i rehabilitację. Ze względu na stan zdrowia mam też odwiedzić wielu lekarzy, albo też w domu wyłożę na ramieniu rehabilitację. Nie zawsze mam na to ochotę, ale wiem, że dzięki rehabilitacji mogę robić kolejne postępy i być coraz bardziej samodzielną.

W domu, po szkole, czytam, rysuję, gram, bawię się autami, słucham i oglądam bajki oraz przegladam albumy ze zdjęciami. Moja pasją są zegarki, więc uwielbiam robić wycieczki, co z nimi związane. Na przykład na YouTube mój ulubiony carym dramy oglądam filmiki o zegarkach. Wpisz, czy clock collection i przekonaj się sama, jakie to fajne. Lubię też chodzić w ogromnym futelu mamy, albo też na swoim kółku.

Chcę mieć więcej czasu na spacer, gdzie jest spacer i kółko, poranne zajęcia, aby przetestować i zobaczyć, jak to jest, nie zawsze mam na to ochotę, ale wiem, że dzięki rehabilitacji mogę robić kolejne postępy i być coraz bardziej samodzielną.

PRZYJACIELE

Najbardziej lubię moją klasową koleżankę – Karolinę. Mam też wielu przyjaciół wśród uczniów mojej szkoły oraz uczestników turnusów, na które jeżdżę z mamą. Z przyjaciółmi lubię się bawić, rysować i robić prace plastyczne, grać w gry planszowe i takie na sali gimnastycznej czy podwórku.

Bardzo troszczę się o moich przyjaciół i jest mi bardzo smutno, gdy oni są smutni, albo dzieje im się krzywda. Stoję w obronie innych. Lubię poznać nowych ludzi, zwłaszcza dorosłych. Często zaczynam ich, jak widzę na ich nadgarstku fajny zegarek. Mam też wielu wirtualnych przyjaciół, których często nie znam osobiście, a którzy są ze mnie dumni, trzymają za mnie kciuki i pomagają mi się snuć o mojej rehabilitacji. To dla mnie bardzo dużo znaczy.

potrzebuję wsparcia w nawiązywaniu nowych relacji.

SPRAWNOŚĆ

Jestem bardzo aktywny. Lubię spacerować i wycieczki. Dzięki ćwiczeniom mogę chodzić dłużej i na coraz większe odległości. W domu też „trzęskam kilometr”. Poruszam się samodzielnie. Większość dnia na nogach noszę ortezy. Regularnie ćwiczę, bo chcę być jeszcze bardziej sprawny i samodzielny. Lubię chodzić na bieżni i jeździć na rowerze stacjonarnym. Lubię masaż (stopy najlepiej masuje Dziadek Roman).

Moja mama dba, żebym odżywił się zdrowo, a ja jej w tym nie przeszkadzam. Lubię jeść warzywa i owoce, w szczególności ogórki świeże i kiszone, pomidory, marchewkę, jabłka, banany, maliny, truskawki i borówkę. Najczęściej piję wodę, ale lubię też herbatę, kakao, soki, kompoty, maślankę i kefir.

Ortezy są mi bardzo potrzebne, jednak potrzebuję wsparcia, żeby je ubrać.

Jestem samodzielny, ale posiłek musi być porządkowy na moim kółku. Jeśli będziemy jeść wspólnie, posiłek, możemy mi pomóc w krojeniu, jedzeniu!

PRZYSZŁOŚĆ

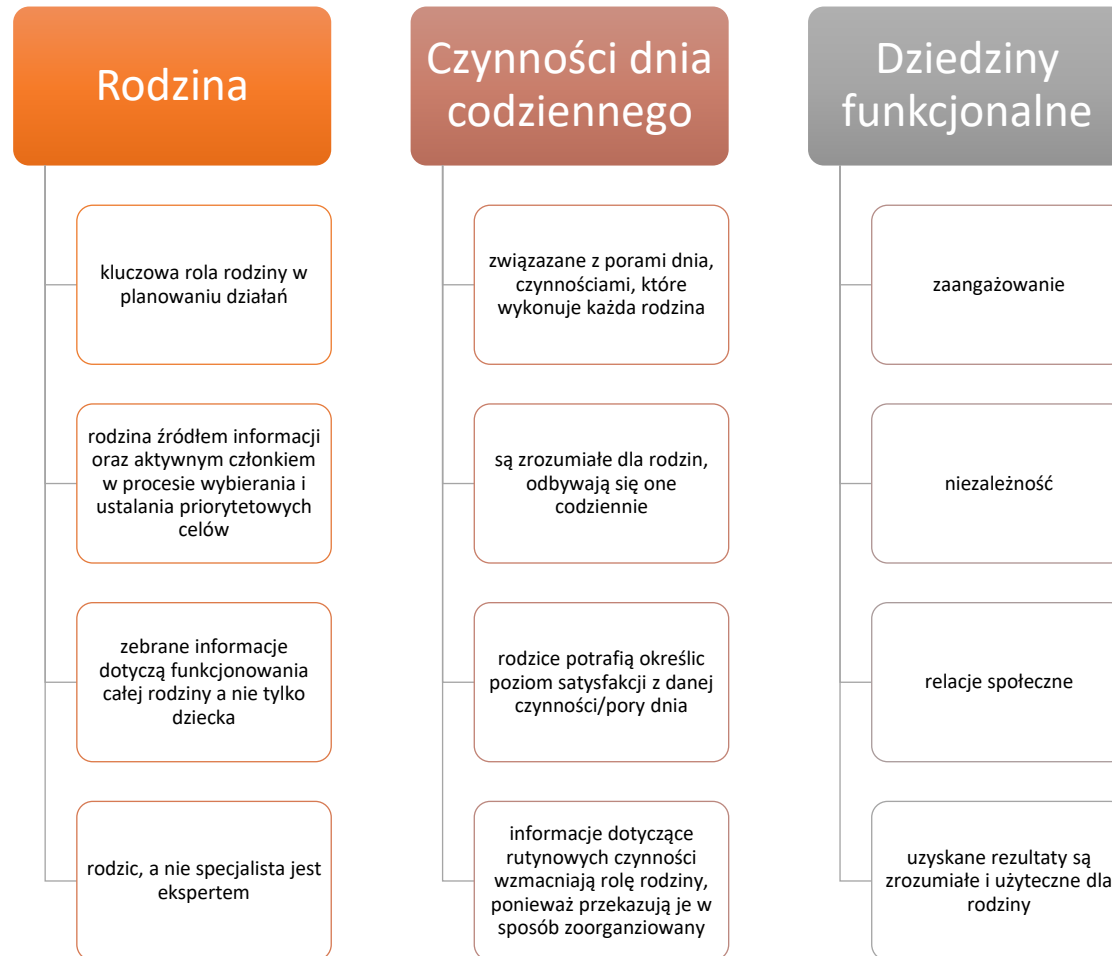
Mamę o nowych zegarkach. Bardzo chciałbym mieć taki z kukułką, kominkowy jak u dziadka Romana i bardzo wysoki, stojący, z ogromną tarczą i wahadłem. Często się jednak z każdego nowego dyktaka, nawet tego narysowanego dla mnie. Z uwagi na to, że zawsze dla mnie jest ich za mało, chciałbym, by w szkole pojawiło się więcej zegarków.

Chciałbym też chodzić bez ortez cały czas (Pan doktor prosił, bym nosił je jak najdłużej w ciągu dnia). Noszę je prawie od urodzenia, więc są dla mnie czymś normalnym, ale fajnie by było móc wszędzie wejść bez problemów (np. do piaskownicy i na plażę nie mogę wchodzić w ortezach, bo potem mama musi je czyścić wiele godzin z piasku).

Najfajniejsze wycieczki to dla mnie zwiedzanie miejsc z zegarkami oraz zakładów zegarmistrzowskich. W Gońsku najczęściej odwiedzam zegary na Starym Mieście – na Ratuszu, na Kościele Mariackim oraz kościołach św. Katarzyny i św. Jana. Mama pokazała mi nawet zegarów kieszonkowy. Lubię też zegar słoneczny z jelonkiem w Żłotowie oraz zegar na Ratuszu w Poznaniu (ten z białymi się kółkami).

Myślę, że to nikogo nie zdziwi, bo w przyszłości chciałbym zostać zegarmistrzem.

F – words for Child Development/Profil dziecka/RBI.

F – words for Child Development/Profil dziecka.

Przed spotkaniem.
W trakcie spotkania.
Po spotkaniu.

F – words for Child Development/Profil dziecka.

- Prowadzenie rozmowy opiera się na kilku ważnych zasadach:
 - CIEKAWOŚĆ.
 - DOCENIANIE.
 - UWAŻNOŚĆ.
 - NIEOCENIANIE.
 - DBAŁOŚĆ O KAŻDEGO.
- **kontakt informacyjno - wspierający.**

Wsparcie skoncentrowane na rodzinie.

Zgodnie z założeniami Wsparcia Skoncentrowanego na Rodzinie, każda rodzina jest **inna i wyjątkowa**.

Każdy członek rodziny powinien być traktowany z szacunkiem należnym każdej osobie.

Wsparcie skoncentrowane na rodzinie.

POSTAWY:

- Poczucie winy,
- Lęk o relacje w rodzinie i o przyszłość,
- Nadopiekuńczość,
- Wstyd i unikanie,
- Odtrącenie dziecka,
- Nadmierne wymagania,
- Rozumna swoboda,
- Postawa przebojowa,
- Akceptacja,
- Zespół wypalenia się sił.

Wsparcie skoncentrowane na rodzinie.

KRYZYSY:

- Kryzys zmiany
- Kryzys ideologiczny
- Kryzys rzeczywistości

Wsparcie skoncentrowane na rodzinie.

ETAPY:

- Okres szoku, wstrząsu emocjonalnego
- Okres kryzysu emocjonalnego
- Okres pozornego przystosowania
- Okres konstruktywnego przystosowania

Wsparcie skoncentrowane na rodzinie.

PYTANIA:

- Jak pogodzić się z niepełnosprawnością dziecka?
- Gdzie szukać informacji o formach wsparcia oferowanych przez system?
- Jak poradzić sobie z dyskryminacją chorego dziecka przez członków rodziny i społeczeństwo?
- Jak radzić sobie z codziennością (liczne wizyty, spotkania, dowożenie na terapię), kiedy wokół trudności i bariery, chociażby te komunikacyjne czy architektoniczne, jak brak podjazdów dla wózków inwalidzkich?
- Jak nie przestymulować dziecka?
- Jak uniknąć nadmiernego ochrania i wyręczania dziecka z niepełnosprawnością?
- Gdzie szukać przedszkola i szkoły dla dziecka z niepełnosprawnością?
- Jak leczyć i rehabilitować dziecko?
- Jak radzić sobie z obniżeniem warunków ekonomicznych rodziny - dziecko z niepełnosprawnością oznacza wydatki na leczenie, terapię, sprzęt rehabilitacyjny, konieczność rezygnacji z pracy przez matkę, która najczęściej zajmuje się opieką nad dzieckiem?
- Jak dbać o wzajemne relacje w rodzinie, jak rozmawiać z dziećmi, z mężem, z żoną, jak znaleźć czas na relaks i pasję, kiedy wyjść na spotkanie ze znajomymi, skoro tyle obowiązków wokół chorego dziecka, jak czerpać radość z seksu, jeśli człowiek obawia się, czy kolejne dziecko również nie będzie dzieckiem z niepełnosprawnością?
- Jak przewartościować życie całej rodziny?
- Jak nauczyć się żyć będąc rodzicem dziecka z niepełnosprawnością?
- Co będzie dalej?

Wsparcie skoncentrowane na rodzinie.

WSPARCIE:

- Wsparcie informacyjne
- Wsparcie instrumentalne
- Wsparcie emocjonalne
- Wsparcie finansowe
- Wsparcie duchowe

Wsparcie skoncentrowane na rodzinie.

„Rodzina jest **czymś stałym** w życiu dziecka; a rodzice są **ekspertami** w obszarze potrzeb i możliwości swojego dziecka. WSR uwzględnia **zasoby** i potrzeby wszystkich członków rodziny.”

Wsparcie skoncentrowane na rodzinie.

Rodzice znają swoje dziecko najlepiej, i chcą dla swojego dziecka wszystkiego, co najlepsze.

- Aktywny udział rodziców w podejmowaniu decyzji.
- Ostateczną odpowiedzialność za decyzje dotyczące dziecka ponoszą rodzice
- Rodzice decydują na ile i w jaki sposób chcą być zaangażowani w planowanie i dostarczanie usług swoim dzieciom.

Wsparcie skoncentrowane na rodzinie.

Najlepszym środowiskiem do prawidłowego rozwoju dziecka jest wspierająca rodzina i środowisko naturalne dziecka.

- Należy zachęcać i wspierać rodzinę udzielaniu wsparcia dziecku.

Wsparcie skoncentrowane na rodzinie.

Należy zachęcać i wspierać rodzinę udzielaniu wsparcia dziecku.

1. Relacja między rodzicami a dzieckiem jest oparta na czułości i przywiązaniu, których nie da się zastąpić niczym innym.
2. Uczenie się i rozwój u dziecka są procesem ciągłym i zachodzącym w każdej sytuacji życia codziennego, w którą dziecko jest zaangażowane.
3. Nawet jeśli z różnych przyczyn rodzice dysponują ograniczonym czasem, aby przebywać z dzieckiem, ich możliwości interakcji i wspierania rozwoju dziecka są nieporównywalne z tymi, które mają inni dorośli.

Wsparcie skoncentrowane na rodzinie.

Stres i to, jak inni członkowie rodziny radzą sobie z sytuacją, ma wpływ na dziecko.

- Należy brać pod uwagę potrzeby każdego członka rodziny.

Wsparcie skoncentrowane na rodzinie.

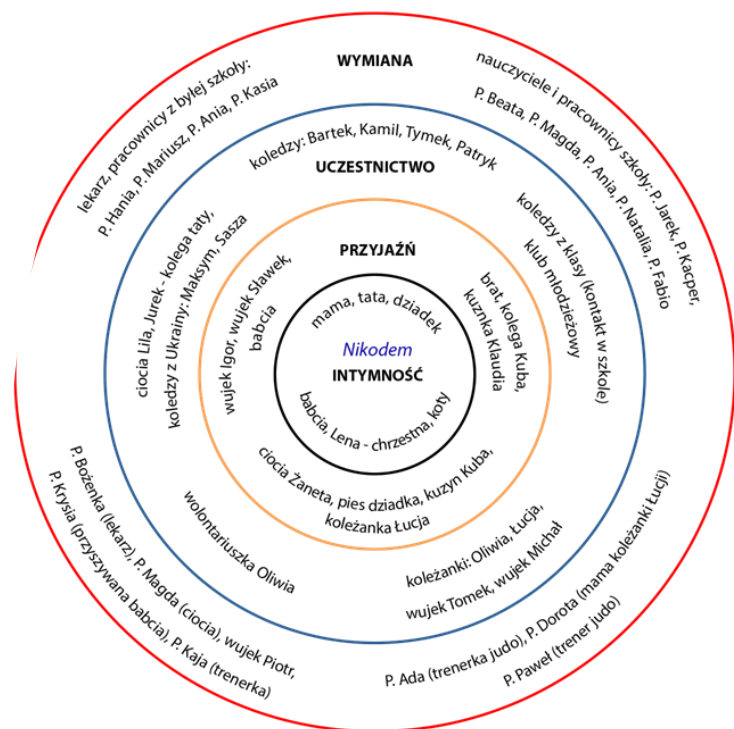
Należy brać pod uwagę potrzeby każdego członka rodziny.

RODZEŃSTWO:

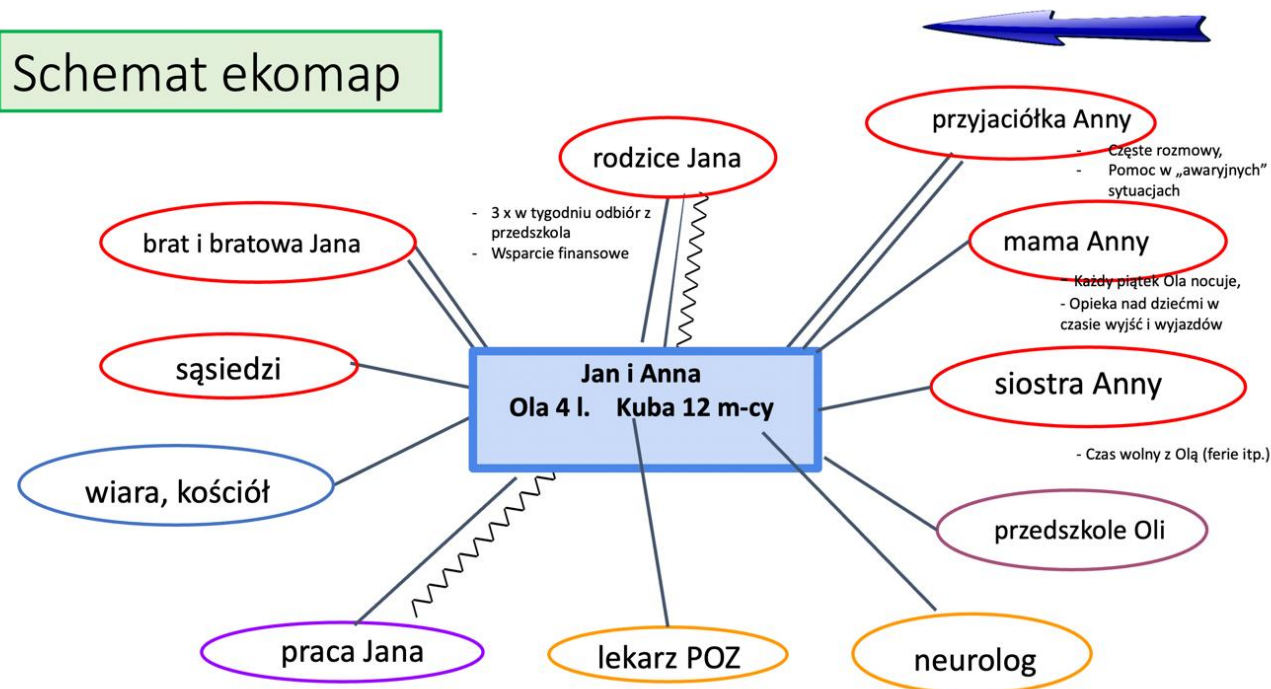
- Rozmawiaj z dzieckiem o jego uczuciach
- Spędzajcie razem czas
- Wspólnie rozwiązujcie problemy
- Cieszcie się z relacji siostrzanej/braterskiej,
- Wspieraj dziecko w budowaniu relacji z innymi
- Rozmawiaj z dzieckiem o niepełnosprawności
- Rozmawiaj z dzieckiem o tym, jak inni reagują na niepełnosprawność.

Wsparcie skoncentrowane na rodzinie – Koło Relacji/Ekomapa.

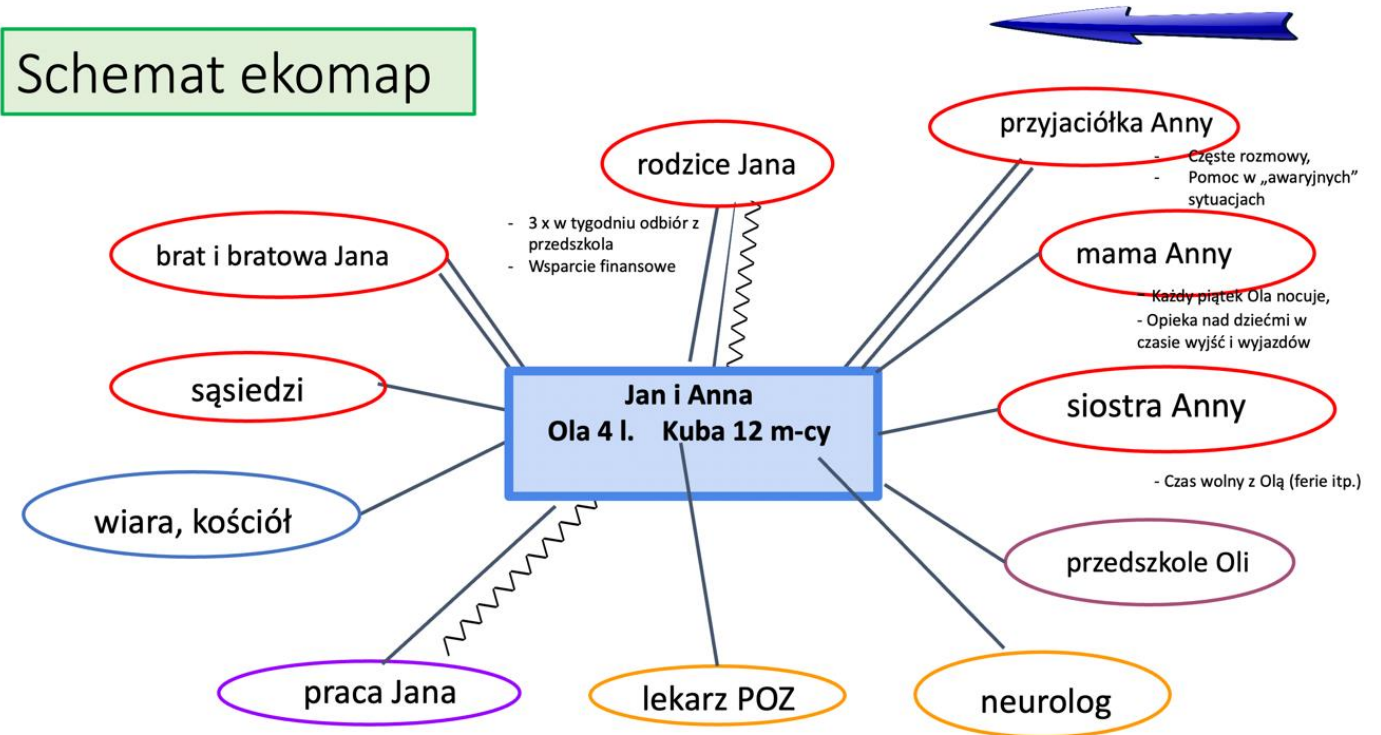
Schemat ekomap

Wsparcie skoncentrowane na rodzinie. Koło relacji/ekomapa.

- Silne wsparcie - podwójna ciągła.
- Umiarkowane wsparcie – pojedyncza ciągła.
- Niewielkie wsparcie - przerywana.
- Stresujące wsparcie - falista.
- Silne i stresujące wsparcie pojedyncza ciągła i falowana.

Schemat ekomap

Wsparcie skoncentrowane na rodzinie.

Wsparcie skoncentrowane na rodzinie to **partnerstwo**. Podstawą budowania partnerstwa pomiędzy profesjonalistami a rodzinami jest dobra **komunikacja**.

1. Partnerzy komunikują się jak równy z równym, dlatego:

- Zadbaj o warunki zewnętrzne dla dobrej komunikacji, czas i miejsce.
- Zachęcaj do otwartej dyskusji.
- Daj każdemu możliwość podzielenia się swoimi pomysłami i poglądami.
- Nie oceniaj ani nie dewaluuj pomysłów przedstawionych przez osobę, z którą się komunikujesz.
- Ustal wspólne cele działań z rodziną.

1. W komunikacji ważne jest wzajemne zrozumienie, dlatego:

- Spraw, aby to, co mówisz było jasne i zwięzłe.
- Używaj zrozumiałego języka. Unikaj lub wyjaśniaj znaczenie trudnych słów lub wyrażeń.
- Przekazuj informacje o stanie dziecka i możliwych opcjach wsparcia w sposób jasny i prosty.
- Pytaj i rozmawiaj o uczuciach, potrzebach, zasobach rodziny.

Wsparcie skoncentrowane na rodzinie.

3. Partnerzy naprawdę słuchają się nawzajem, dlatego:

- Słuchaj rodziny z uwagą i empatią (nawiąż kontakt wzrokowy, zrelaksuj się).
- Sparafrazuj informacje od rodziny, żeby się upewnić, czy dobrze zrozumiałeś to, co powiedzieli.
- Upewnij się, czy rodzice dobrze Cię zrozumieli, pozwól im zadać pytania i postaraj się na nie odpowiedzieć.

4. Partnerzy komunikują się w sposób otwarty, dlatego:

- Nie zatajaj żadnych informacji na temat dziecka oraz swoich poglądów i przemyśleń, ale staraj się używać języka pozytywnego.
- Poproś rodziców, aby jasno określili swoje życzenia.
- Pomagaj rodzinom otwarcie rozmawiać o swoich potrzebach.
- Pomóż rodzinom opracować strategie identyfikowania ich potrzeb (np. poprzez wypełnienie ankiety).
- Bądź otwarty na negocjacje i kompromisy.
- Uwierz w rodziców i wspieraj ich decyzje.

Wsparcie skoncentrowane na rodzinie.

Wsparcie skoncentrowane na rodzinie **to proces.**

- Pytaj rodzinę, gdzie i o której godzinie chciałyby się z Tobą spotkać.
- Zawsze, w rozmowie czy podczas komunikacji pisemnej, koncentruj się na mocnych stronach rodziny.
- Współpracuj z dzieckiem, jego rodziną i innymi profesjonalistami w ustalaniu wspólnych celów.
- Pokaż rodzinie różne możliwości i pozwól dokonać wyboru.
- Przekazuj informacje w sposób zrozumiały, dostępny i w różnych formach - na piśmie, w formie filmików, podając źródła z Internetu.
- Pytaj rodziny, czego oczekują od Ciebie i placówki, w której pracujesz.
- Miej czas dla rodziny, kiedy się z nią spotykasz, nie pozwól, aby czuła się poganiana.
- Słuchaj tego, co mówią Ci rodziny, ufaj rodzinom.
- Zapytaj rodziny, czy chciałyby skorzystać z dodatkowego wsparcia, np. grupy wsparcia, miej zawsze gotową jakąś dodatkową ofertę.
- Zapytaj o pozostałych członków rodziny, o ich zasoby, o to, czy chciałby się jakoś włączyć we wsparcie dziecka.

Wsparcie skoncentrowane na rodzinie.

Profesjonalisto, czy:

pytasz rodziców o ich **mocne strony i zasoby**, w tym o osoby ich wspierające i ich własne umiejętności?

słuchasz tego, o czym mówią ci rodziny, ufasz im i wierzysz w nie?

pytasz rodziców, **na ile i w jaki sposób chcą się zaangażować** w planowanie i dostarczanie usług swoim dzieciom?

przedstawiasz i wyjaśniasz rodzinie wszystkie opcje i **pozwalasz jej podjąć decyzję**?

współpracujesz przy **ustalaniu celu** z dzieckiem, rodziną i innymi (np. personelem przedszkola czy szkoły)?

Rodzicu, czy:

Rozmawiasz szczerze z profesjonalistami i mówisz im, co Ci się podoba, a co według Ciebie można by zmienić.

Dopytujesz, jeśli przekazywane informacje są dla Ciebie niejasne lub niepełne?

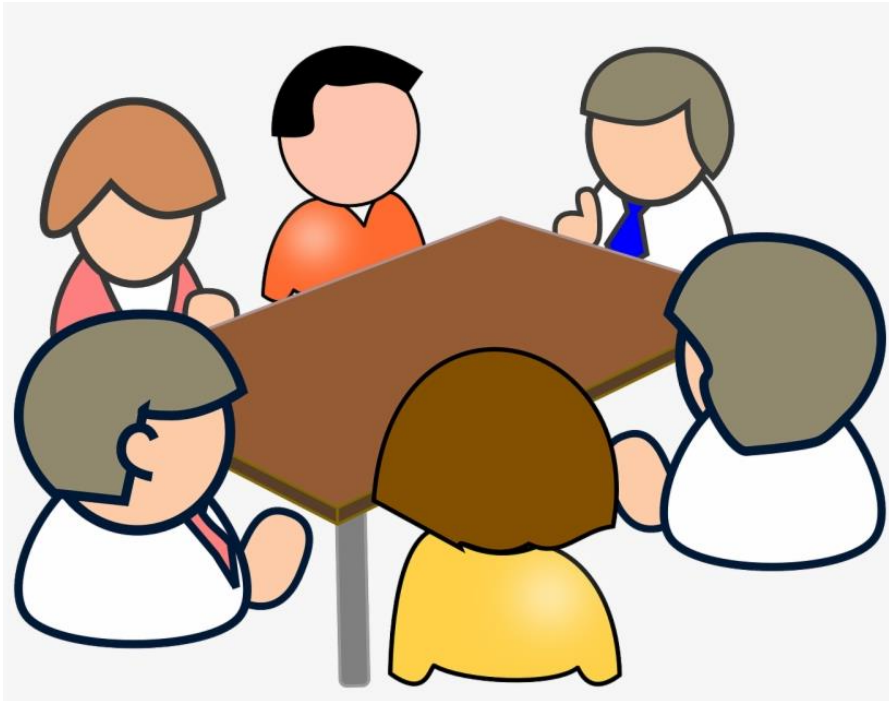
Uczciwie przekazujesz wszystkie ważne informacje na temat Twojego dziecka i rodziny?

Okazujesz szacunek profesjonalistom zwłaszcza, kiedy rozmawiasz na ich temat z innymi profesjonalistami lub rodzicami?

Ufasz profesjonalistom, którzy pracują z Twoim dzieckiem?

Wsparcie skoncentrowane na rodzinie - zespół transdyscyplinarny.

Zespół multidyscyplinarny.
Zespół interdyscyplinarny.

Zespół transdyscyplinarny:

- Wywiad oparty na rutynach dnia codziennego – RBI.
- Ekomapa.
- Ocena funkcjonalna.
- Określenie potrzeb i uwspólnienie celów.
- Indywidualny Plan Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka i Wsparcia Rodziny.
- Ewaluacja.

Wsparcie skoncentrowane na rodzinie.

Z wyników prowadzonych przez CanChild badań wynika, że sposób, w jaki udzielane jest wsparcie znacząco wpływa na:

- Poziom zadowolenia rodzica z jakości świadczonych usług,
- Stan emocjonalny rodzica i jego ogólny dobrostan,
- Poziom stresu u rodzica.

Z naszych obserwacji wynika, że:

Rodzice odzyskują poczucie kontroli nad własnym życiem i życiem dziecka. Rodzice chętniej angażują się we współpracę z placówką.

Wsparcie skoncentrowane na rodzinie – co zabieramy do domu (take home message).

